

॥ ఓం నమో వేంకటేశాయ ॥

25.09.2023 - సోమవారము (81వ రోజు)

శ్రీమదాగవతం

॥ శ్రీ గురు ప్రార్థనా ॥

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

॥ శ్రీనివాస ప్రార్థనా ॥

శ్రీ వరాహాక్ష దేశాయ శ్రీభూ సంయుక్త దేహినే ।
శ్రీనివాసాయ శుద్ధాయ భక్తానాం గతయే నమః ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్ర-విరాజమానస్య-నిత్య శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావస్య-లీలా గృహీత
విగ్రహస్య-శ్రీ పద్మావతీ జానేః -అనుగ్రహేణ-అస్మాకం-సర్వేశాం-బుద్ధి శుద్ధ్యర్థం-
విద్యాభివృద్ధ్యర్థం-భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాది-తదనుకూల-సర్వ సంపత్ సమృద్ధ్యర్థం-
శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం-శ్రీమదాగవత పాఠం కరిష్యామహే.

అస్య-శ్రీమదాగవతస్తోత్ర మహామంత్రస్య-నారద ఋషిః-బృహతీ ఛందః-శ్రీకృష్ణః
పరమాత్మా దేవతా-బ్రహ్మ బీజం-భక్తిః శక్తిః -జ్ఞాన వైరాగ్యే కీలకం-అస్మాకం
శ్రీమద్భగవత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే పాఠే వినియోగః ॥

॥ ధ్యానం ॥

నారాయణామృత రసైక ఫలేన యుక్తం
ద్వైపాయన ప్రముఖ సేవిత మూల భాగం
స్కంధోపసేవి శుక సూత రవై ర్విశిష్టం
భక్త్యాగమం భజత భాగవతం మహాంతం ॥

శ్రీమదాగవతం ప్రవచనం - బహుశ్రీ కుప్పా విశ్వనాథ శర్మ గారిచే ప్రారంభం

శ్లోక పారాయణం - డా. కె.వి.ఎస్.వి.జి. శేషాచార్యులు మరియు
డా. పి.వి.ఎన్.ఎన్. మారుతి గార్లచే...

శ్రీమదాగవతం

ప్రథమస్కంధః

16వ అధ్యాయము

అథ శ్రీమదాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం షోడశోఽధ్యాయః

సూత ఉవాచ

తతః పరీక్షిద్ద్విజవర్యశిక్షయా

మహీం మహాభాగవతః శశాస హ

యథా హి సూత్యామభిజాతకోవిదాః

సమాదిశన్ విప్ర మహద్గుణస్తథా

॥ 16-1 ॥

స ఉత్తరస్య తనయాముపయేమ ఇరావతీం

జనమేజయాదీంశ్చతురస్తస్యాముత్పాదయత్సుతాన్

॥ 16-2 ॥

ఆజహారాశ్వమేధాంస్త్రీన్ గంగాయాం భూరిదక్షిణాన్

శారద్వతం గురుం కృత్వా దేవా యత్రాక్షిగోచరాః

॥ 16-3 ॥

నిజగ్రాహశాజసా వీరః కలిం దిగ్విజయే క్వచిత్

నృపలింగధరం శూద్రం ఘ్నంతం గోమిథునం పదా

॥ 16-4 ॥

శౌనక ఉవాచ

కస్య హేతోర్నిజగ్రాహ కలిం దిగ్విజయే నృపః

నృదేవచిహ్నధృక్ శూద్రః కోఽసౌ గాం యః పదాహనత్

తత్కృత్యాం మహాభాగ యది కృష్ణకథాశ్రయం

॥ 16-5 ॥

అథవాస్య పదాంభోజమకరందలిహం సతాం

కిమన్వైరసదాలాపైరాయుషో యదసద్భ్యయః

॥ 16-6 ॥

క్షుద్రాయుషాం నృణామంగ మర్త్యానామృతమిచ్ఛతాం

ఇహోపహూతో భగవాన్ మృత్యుః శామిత్రకర్మణి

॥ 16-7 ॥

న కశ్చిన్మ్రీయతే తావద్యావదాస్త ఇహాంతకః

ఏతదర్థం హి భగవానాహూతః పరమర్షిభిః

అహో నృలోకే పీయేత హరిలీలామృతం వచః

॥ 16-8 ॥

మందస్య మందప్రజ్ఞస్య వయో మందాయుషశ్చ వై
నిద్రయా హ్రియతే నక్తం దివా చ వ్యర్థకర్మభిః

॥ 16-9 ॥

సూత ఉవాచ

యదా పరీక్షిత్కురుజాంగలేశ్శృణోత్
కలిం ప్రవిష్టం నిజచక్రవర్తితే
నిశమ్య వార్తామనతిప్రియాం తతః
శరాసనం సంయుగశౌండిరాదదే

॥ 16-10 ॥

స్వలంకృతం శ్యామతురంగయోజితం
రథం మృగేంద్రధ్వజమాశ్రితః పురాత్
వృతో రథాశ్వద్విపపత్తియుక్తయా
స్వసేనయా దిగ్విజయాయ నిర్గతః

॥ 16-11 ॥

భద్రాశ్వం కేతుమాలం చ భారతం చోత్తరాన్ కురూన్
కింపురుషాదీని వర్షాణి విజిత్య జగృహే బలిం

॥ 16-12 ॥

తత్ర తత్రోపశృణ్వానః స్వపూర్వేషాం మహాత్మనాం
ప్రగీయమాణం చ యశః కృష్ణమాహాత్మ్యసూచకం

॥ 16-13 ॥

ఆత్మానం చ పరిత్రాతమశ్వత్థామ్నోస్త్రతేజసః
స్నేహం చ వృష్ణిపార్థానాం తేషాం భక్తిం చ కేశవే

॥ 16-14 ॥

తేభ్యః పరమసంతుష్టః ప్రీత్యుజ్ఞుంభితలోచనః
మహాధనాని వాసాంసి దదౌ హారాన్ మహామనాః

॥ 16-15 ॥

సారథ్యపారషదసేవనసఖ్యదౌత్య
వీరాసనానుగమనస్తవనప్రణామాన్
స్నిగ్ధేషు పాండుషు జగత్ప్రణతిం చ విష్ణోః
భక్తిం కరోతి నృపతిశ్చరణారవిందే

॥ 16-16 ॥

తస్యైవం వర్తమానస్య పూర్వేషాం వృత్తిమన్వహం

నాతిదూరే కిలాశ్చర్యం యదాసీత్తన్నిబోధ మే

॥ 16-17 ॥

ధర్మః పదైకేన చరన్ విచ్ఛాయాముపలభ్య గాం

పుచ్ఛతి స్మాశ్రువదనాం వివత్సామివ మాతరం

॥ 16-18 ॥

ధర్మ ఉవాచ

కచ్ఛిద్భద్రేనామయమాత్మనస్తే

విచ్ఛాయాసి మ్లాయతేషన్ముఖేన

ఆలక్షయే భవతీమంతరాధిం

దూరే బంధుం శోచసి కంచనాంబ

॥ 16-19 ॥

పాదైర్వూనం శోచసి మైకపాద

మాత్మానం వా వృషలైర్భోక్ష్మమాణం

ఆహూ సురాదీన్ హృతయజ్ఞభాగాన్

ప్రజా ఉత స్విన్ముఘవత్యవర్షతి

॥ 16-20 ॥

అరక్షమాణాః స్త్రియ ఉర్వి బాలాన్

శోచస్యథో పురుషాదైరివార్తాన్

వాచం దేవీం బ్రహ్మకులే కుకర్మ

ణ్యబ్రహ్మణ్యే రాజకులే కులాగ్ర్యాన్

॥ 16-21 ॥

కిం క్షత్రబంధూన్ కలినోపసృష్టాన్

రాష్ట్రాణి వా తైరవరోపితాని

ఇతస్తతో వాశనపానవాసః

స్నానవ్యవాయోన్ముఖజీవలోకం

॥ 16-22 ॥

యద్వాంబ తే భూరిభరావతార

కృతావతారస్య హరేర్ధరిత్రి

అంతర్హితస్య స్మరతీ విసృష్టా

కర్మాణి నిర్వాణవిలంబితాని

॥ 16-23 ॥

ఇదం మమాచక్ష్య తవాధిమూలం

వసుంధరే యేన వికర్షితాసి

కాలేన వా తే బలినాం బలీయసా

సురార్చితం కిం హృతమంబ సౌభగం

॥ 16-24 ॥

ధరణ్యువాచ

భవాన్ హి వేద తత్సర్వం యన్మాం ధర్మానుపుచ్ఛసి

చతుర్భిర్వర్తసే యేన పాదైర్లోకసుఖావహైః

॥ 16-25 ॥

సత్యం శౌచం దయా క్షాంతిస్త్యాగః సంతోష ఆర్జవం

శమో దమస్తపః సామ్యం తితిక్షోపరతిః శ్రుతం

॥ 16-26 ॥

జ్ఞానం విరక్తిరైశ్వర్యం శౌర్యం తేజో బలం స్మృతిః

స్వాతంత్ర్యం కౌశలం కాంతిర్ఘోర్యం మార్దవమేవ చ

॥ 16-27 ॥

ప్రాగల్భ్యం ప్రశ్రయః శీలం సహ ఓజో బలం భగః

గాంభీర్యం స్థైర్యమాస్తిక్యం కీర్తిర్మానోనహంకృతిః

॥ 16-28 ॥

ఏతే చాన్యే చ భగవన్ నిత్యా యత్ర మహాగుణాః

ప్రార్థ్యా మహత్త్వమిచ్ఛద్భిర్న వియంతి సృ కర్షిచిత్

॥ 16-29 ॥

తేనాహం గుణపాత్రేణ శ్రీనివాసేన సాంప్రతం

శోచామి రహితం లోకం పాపృనా కలినేక్షితం

॥ 16-30 ॥

ఆత్మానం చానుశోచామి భవంతం చామరోత్తమం

దేవాన్పుషీన్ పితౄన్ సాధూన్ సర్వాన్ వర్ణాన్స్తథాశ్రమాన్

॥ 16-31 ॥

బ్రహ్మాదయో బహుతిథం యదపాంగమోక్ష

కామాస్తపః సమచరన్ భగవత్ప్రపన్నాః

సా శ్రీః స్వవాసమరవిందవనం విహాయ

యత్పాదసౌభగమలం భజతేనురక్తా

॥ 16-32 ॥

తస్యాహమబ్జకులిశాంకుశకేతుకేతైః

శ్రీమత్పదైర్భగవతః సమలంకృతాంగీ

త్రీనత్యరోచ ఉపలభ్య తతో విభూతిం

లోకాన్ స మాం వ్యసృజదుత్స్మయతీం తదంతే

॥ 16-33 ॥

యో వై మమాతిభరమాసురవంశరాజ్ఞా

మక్షౌహిణీశతమపానుదదాత్మతంత్రః

త్వాం దుఃస్థమూనపదమాత్మని పౌరుషేణ

సంపాదయన్ యదుషు రమ్యమబిభ్రదంగం

॥ 16-34 ॥

కా వా సహేత విరహం పురుషోత్తమస్య

ప్రేమావలోకరుచిరస్మితవల్గుజలైః

స్థైర్యం సమానమహరన్మధుమానినీనాం

రోమోత్సవో మమ యదంక్రివిటంకితాయాః

॥ 16-35 ॥

తయోరేవం కథయతోః పృథివీధర్మయోస్తదా

పరీక్షిన్నామ రాజర్షిః ప్రాప్తః ప్రాచీం సరస్వతీం

॥ 16-36 ॥

ఇతి శ్రీమదాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం షోడశోఽధ్యాయః

17 వ అధ్యాయము

అథ శ్రీమదాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం సప్తదశోఽధ్యాయః

సూత ఉవాచ

తత్ర గోమిథునం రాజా హన్యమానమనాథవత్

దండహస్తం చ వృషలం దదృశే నృపలాంఛనం

॥ 17-1 ॥

వృషం మృణాలధవలం మేహంతమివ బిభ్యతం

వేపమానం పదైకేన సీదంతం శూద్రతాడితం

॥ 17-2 ॥

గాం చ ధర్మదుఘాం దీనాం భృశం శూద్రపదాహతాం

వివత్సాం సాశ్రువదనాం క్షామాం యవసమిచ్ఛతీం

॥ 17-3 ॥

పప్రచ్చ రథమారూఢః కార్తస్వరపరిచ్చదం

మేఘగంభీరయా వాచా సమారోపితకారుకః

॥ 17-4 ॥

కస్త్వం మచ్చరణే లోకే బలాద్ధంస్యబలాన్ బలీ

నరదేవో²సి వేషేణ నటవత్కర్మణాద్విజః

॥ 17-5 ॥

కస్త్వం కృష్ణే గతే దూరం సహగాండివధన్వనా

శోచ్యో²స్యశోచ్యాన్ రహసి ప్రహరన్ వధమర్హసి

॥ 17-6 ॥

త్వం వా మృణాలధవలః పాదైర్వూనః పదా చరన్

వృషరూపేణ కిం కశ్చిద్దేవో నః పరిభేదయన్

॥ 17-7 ॥

న జాతు కౌరవేంద్రాణాం దోర్ధండపరిరంభితే

భూతలే²నుపతంత్యస్మిన్ వినా తే ప్రాణినాం శుచః

॥ 17-8 ॥

మా సౌరభేయానుశుచో వ్యేతు తే వృషలాద్భయం

మా రోదీరంబ భద్రం తే ఖలానాం మయి శాస్తరి

॥ 17-9 ॥

యస్య రాష్ట్రే ప్రజాః సర్వాస్త్రస్యంతే సాధ్వ్యసాధుభిః

తస్య మత్తస్య నశ్యంతి కీర్తిరాయుర్భగో గతిః

॥ 17-10 ॥

ఏష రాజ్ఞాం పరో ధర్మో హ్యర్తానామూర్తినిగ్రహః

అత ఏనం వధిష్యామి భూతద్రుహమసత్తమం

॥ 17-11 ॥

కోవృశ్చత్తవ పాదాంస్త్రీన్ సౌరభేయ చతుష్పద

మా భూవంస్త్వాదృశా రాష్ట్రే రాజ్ఞాం కృష్ణానువర్తినాం

॥ 17-12 ॥

ఆఖ్యాహి వృష భద్రం వః సాధూనామకృతాగసాం

ఆత్మవైరూప్యకర్తారం పార్థానాం కీర్తిదూషణం

॥ 17-13 ॥

జనేనాగస్యఘం యుంజన్ సర్వతో²స్య చ మద్భయం

సాధూనాం భద్రమేవ స్యాదసాధుదమనే కృతే

॥ 17-14 ॥

అనాగఃస్విహ భూతేషు య ఆగస్మన్నిరంకుశః

ఆహర్తాస్మి భుజం సాక్షాదమర్త్యస్యాపి సాంగదం || 17-15 ||

రాజ్ఞో హి పరమో ధర్మః స్వధర్మస్థానుపాలనం

శాసతోన్యాన్ యథాశాస్త్రమనాపద్యుత్పథానిహ || 17-16 ||

ధర్మ ఉవాచ

ఏతద్వ్యః పాండవేయానాం యుక్తమార్తాభయం వచః

యేషాం గుణగణైః కృష్ణో దౌత్యాదౌ భగవాన్ కృతః || 17-17 ||

న వయం క్లేశబీజాని యతః స్యుః పురుషర్షభ

పురుషం తం విజానీమో వాక్యభేదవిమోహితాః || 17-18 ||

కేచిద్వికల్పవసనా ఆహురాత్మానమాత్మనః

దైవమన్యే పరే కర్మ స్వభావమపరే ప్రభుం || 17-19 ||

అప్రతర్భాదనిర్దేశ్యాదితి కేష్వపి నిశ్చయః

అత్రానురూపం రాజర్షే విమృశ స్వమనీషయా || 17-20 ||

సూత ఉవాచ

ఏవం ధర్మే ప్రవదతి స సమ్రాడ్ద్విజసత్తమ

సమాహితేన మనసా విభేదః పర్యచష్ట తం || 17-21 ||

రాజోవాచ

ధర్మం బ్రవీషి ధర్మజ్ఞ ధర్మోఽసి వృషరూపధృక్

యదధర్మకృతః స్థానం సూచకస్యాపి తద్భవేత్ || 17-22 ||

అథవా దేవమాయాయా నూనం గతిరగోచరా

చేతసో వచసశ్చాపి భూతానామితి నిశ్చయః || 17-23 ||

తపః శౌచం దయా సత్యమితి పాదాః కృతే కృతాః

అధర్మాంశైస్త్రయో భగ్నాః స్మయసంగమదైస్తవ || 17-24 ||

ఇదానీం ధర్మ పాదస్తే సత్యం నిర్వర్తయేద్యతః

తం జిఘ్క్షత్యధర్మో₂యమనృతేనైధితః కలిః

॥ 17-25 ॥

ఇయం చ భూమిర్భగవతా న్యాసితోరుభరా సతీ

శ్రీమద్భిస్తత్పదన్యాసైః సర్వతః కృతకౌతుకా

॥ 17-26 ॥

శోచత్యశ్రుకలా సాధ్వీ దుర్భగేవోఙ్ఘితాధునా

అబ్రహ్మణ్యా నృపవ్యాజాః శూద్రా భోక్ష్యంతి మామితి

॥ 17-27 ॥

ఇతి ధర్మం మహీం చైవ సాంత్యయిత్వా మహారథః

నిశాతమాదదే ఖడ్గం కలయే₂ ధర్మహేతవే

॥ 17-28 ॥

తం జిఘాంసుమభిప్రేత్య విహాయ నృపలాంఛనం

తత్పాదమూలం శిరసా సమగాద్భయవిహ్వలః

॥ 17-29 ॥

పతితం పాదయోర్వీరః కృపయా దీనవత్సలః

శరణ్యో నావధీచ్ఛోక్య ఆహ చేదం హసన్నివ

॥ 17-30 ॥

రాజోవాచ

న తే గుడాకేశయశోధరాణాం

బద్ధాంజలేర్వై భయమస్తి కించిత్

న వర్తితవ్యం భవతా కథంచన

క్షేత్రే మదీయే త్వమధర్మబంధుః

॥ 17-31 ॥

త్వాం వర్తమానం నరదేవదేహే

ప్యనుప్రవృత్తో₂యమధర్మపూగః

లోభో₂నృతం చౌర్యమనార్యమంహో

జ్యేష్ఠా చ మాయా కలహశ్చ దంభః

॥ 17-32 ॥

న వర్తితవ్యం తదధర్మబంధో

ధర్మేణ సత్యేన చ వర్తితవ్యే

బ్రహ్మవర్తే యత్ర యజంతి యజ్ఞైః

యజ్ఞేశ్వరం యజ్ఞవితానవిజ్ఞాః

॥ 17-33 ॥

యస్మిన్ హరిర్భగవానిజ్యమాన

ఇజ్యామూర్తిర్యజతాం శం తనోతి
కామానమోఘాన్ స్థిరజంగమానాం
అంతర్బహిర్వాయురివైష ఆత్మా

॥ 17-34 ॥

సూత ఉవాచ

పరీక్షితైవమాదిష్టః స కలిర్జాతవేపథుః
తముద్యతాసిమాహేదం దండపాణిమివోద్యతం

॥ 17-35 ॥

కలిరువాచ

యత్ర క్వచన వత్స్యామి సార్వభౌమ తవాజ్ఞయా
లక్షయే తత్ర తత్రాపి త్వామాత్తేషుశరాసనం
తన్మే ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠ స్థానం నిర్దేష్టుమర్హసి
యత్రైవ నియతో వత్స్యే ఆతిష్ఠంస్తేనుశాసనం

॥ 17-36 ॥

॥ 17-37 ॥

సూత ఉవాచ

అభ్యర్థితస్తదా తస్మై స్థానాని కలయే దదౌ
ద్యూతం పానం స్త్రియః సూనా యత్రాధర్మశ్చతుర్విధః
పునశ్చ యాచమానాయ జాతరూపమదాత్ప్రభుః
తతోనృతం మదం కామం రజో వైరం చ పంచమం
అమూని పంచ స్థానాని హ్యధర్మప్రభవః కలిః
ఔత్తరేయేణ దత్తాని న్యవసత్తన్నిదేశకృత్
అధైతాని న సేవేత బుభూషుః పురుషః క్వచిత్
విశేషతో ధర్మశీలో రాజా లోకపతిర్గురుః
వృషస్య నష్టాంస్త్రీన్ పాదాన్ తపః శౌచం దయామితి
ప్రతిసందధ ఆశ్వాస్య మహీం చ సమవర్ధయత్
స ఏష ఏతర్హ్యధ్యాస్తే ఆసనం పార్థివోచితం
పితామహేనోపన్యస్తం రాజ్ఞారణ్యం వివిక్షతా
ఆస్తేధునా స రాజర్షిః కౌరవేంద్రశ్రియోల్లసన్
గజాహ్వాయే మహాభాగశ్చక్రవర్తీ బృహచ్చ్రువాః

॥ 17-38 ॥

॥ 17-39 ॥

॥ 17-40 ॥

॥ 17-41 ॥

॥ 17-42 ॥

॥ 17-43 ॥

॥ 17-44 ॥

ఇత్థంభూతానుభావో_యమభిమన్యుసుతో నృపః

యస్య పాలయతః క్షోణీం యూయం సత్రాయ దీక్షితాః || 17-45 ||

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం సప్తదశో_ ధ్యాయః

----- సంకీర్తన -----

|| అథ క్షమా పార్థనా ||

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమో_స్తు తే ॥

|| అథ భగవత్సమర్పణమ్ ||

కాయేన వాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

|| అథ లోకక్షేమ పార్థనా ||

సర్వే భవన్తు సుఖినః సర్వే సన్తు నిరామయాః ।

సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు మా కశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

|| అథ మంగళమ్ ||

శ్రీయః కాంతాయ కల్యాణనిధయే నిధయే_ర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

